

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Града Бијељина
за период 01.01 – 31.12.2017. године**

Број: РВ 063-18

Бања Лука, 13.12.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење буџета.....	13
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	14
	6.1.2. Расходи и издаци.....	16
	6.1.3. Разлика у финансирању	19
	6.2. Биланс успјеха	19
	6.2.1. Приходи.....	19
	6.2.2. Расходи.....	20
	6.2.3. Финансијски резултат	21
	6.3. Биланс стања.....	21
	6.3.1. Актива	21
	6.3.2. Пасива.....	31
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	36
	6.4. Биланс новчаних токова	36
	6.5. Временска неограниченост пословања	37
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	37
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	38

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованих финансијских извјештаја Града Бијељина који обухватају: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани годишњи финансијски извјештаји за Град Бијељина истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12. 2017. године, финансијску успјешност и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200 – 1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 – Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора, прихода, расхода и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Град Бијељина није у обрасцима консолидованих годишњих финансијских извјештаја исказао упоредне податке о приходима, расходима, примицима и издацима који се односе на претходну годину. Будући да, према одредбама члана 27. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, годишњи финансијски извјештаји за јединице локалне самоуправе имају карактер финансијских извјештаја у смислу одредби и захтјева Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (у наставку MPC-JC), неисказивање упоредних података за претходну годину у билансу успјеха и периодичним извјештајима о извршењу буџета за ревидирану годину представља одступање од одредби MPC-JC 1 – *Презентација финансијских извјештаја* (параграфи: 15, 23 и 53 – 58).

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. извјештаја:

Расходи за текуће одржавање, као и трансфери између различитих јединица власти прецијењени су за износ од 112.757 КМ, због тога што поменуте трансакције не задовољавају дефиницију ни расхода ни прихода, па тиме не постоји основ да би могли бити признати било као расходи било као приходи.

Као што је наведено под тачком 6.2.1. извјештаја:

Приходи од продаје имовине су прецијењени за износ од 522.827 КМ, док је финансијски резултат ранијих година потцијењен за исти износ због признавања прихода од продаје земљишта по цијенама које су веће од књиговодствених у моменту наплате потраживања а не у моменту извршене продаје земљишта.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја:

Потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе, као и приходи обрачунског карактера евидентиран на основу пореских и других фискалних прописа потцијењени су за износ од најмање 202.287 КМ, јер накнаде по основу издатих рјешења из 2017. године нису признате као потраживања.

Остала краткорочна потраживања су прецијењена, а потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе су потцијењена за износ од 907.212 КМ због погрешне рачуноводствене класификације потраживања за ненаплаћена редовна потраживања по основу комуналне накнаде.

Краткорочно разграничени расходи у земљи, као и обавезе за набавку роба и услуга у земљи прецијењени су за износ од по 130.617 КМ, а за исти износ су потцијењене текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова, односно обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова по основу неизмирених обавеза по основу социјалних давања која се односе на обрачунски период 2017. године.

Као што је наведено под тачкама 6.3.1.1.; 6.3.1.2.; 6.3.1.3.; 6.3.2.1.; 6.3.2.2. и 6.3.2.3. извјештаја:

Вриједност сталне имовине намијењене продаји у Билансу стања Града Бијељина прецијењена је за износ од 783.881 КМ колико износи књиговодствена вриједност продатих земљишних парцела у индустријским зонама у Бијељини. По истом основу прецијењени су и дугорочно разграничени приходи и краткорочно разграничени приходи у износима 981.002 КМ и 1.115.473 КМ, респективно. Разлика у износу од 1.312.594 КМ представља добитке од продаје имовине, јер је земљиште продавано по цијенама које су више од њихове књиговодствене вриједности. Град Бијељина није вршио признавање ових прихода у моменту продаје већ у моменту цјелокупне наплате потраживања по том основу, односно у моменту промјене власништва у земљишно-књижним евиденцијама услед чега је финансијски резултат ранијих година потцијењен за износ од 1.312.594 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.3. и 6.3.2.3. извјештаја:

Вриједност акција и учешћа у капиталу је на дан 31.12.2017. године потцијењена за износ од 5.437.109 КМ, а за исти износ потцијењена је и позиција трајних извора средстава. У поступку одмјеравања акција и учешћа у капиталу у зависним или повезаним лицима Град Бијељина је користио проценте учешћа у власништву који не одражавају реално стање вриједности улагања.

Позиције улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми, као и издаци за улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми су потцијењење за износ од 192.679 КМ, док су за исти износ прецијењени расходи за услуге одржавања јавних површина по основу улагања у инфраструктуру, експропријацију и рјешавање имовинских питања од стране Града Бијељина ради изградње крака гасовода према Бијељини.

Град Бијељина је прецијенио вриједност трајних извора средстава, односно потцијењенио финансијски резултат ранијих година минимално за износ од 1.633.664

КМ, јер је улагања у стицање власничких удјела у капиталу или трајним изворима средства у појединим предузећима или институцијама исказивао као трајне изворе средстава, односно као расходе у обрачунском периоду у којем су улагања вршена (обрачунски период 2014. године и раније).

Као што је наведено под тачком 6.3.1.4. извјештаја:

Вриједност земљишта је прецијењена за износ од 67.540 КМ по основу признавања вриједности једне земљишне парцеле са уграђеном инфраструктуром, док су истовремено улагања у остале објекте потцијењена за износ од 27.090 КМ, односно финансијски резултат ранијих година прецијењен за износ од 40.450 КМ.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.2.; 6.3.2.1. и 6.3.2.2. извјештаја:

Краткорочне финансијске обавезе су потцијењене за износ од укупно 815.811 КМ (износ доспјелих а неизмирених обавеза главнице по емитованим обвезницама и примљеним кредитима), док су дугорочне финансијске обавеза прецијењене за износ од 787.917 КМ. Разлика у износу од 27.894 КМ представља износ неусаглашених обавеза према комерцијалним банкама у којима Град Бијељина има кредитна задужења.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Извјештај о новчаним токовима Града Бијељина није припремљен и презентован у складу са захтјевима наведеним у МРС-ЈС 2 – *Извјештај о новчаним токовима*, јер новчани токови нису потпуно, систематски и прецизно обухваћени и класификовани а износ и структура исказаних готовинских токова не одражава стварне новчане токове Града Бијељина за 2017. годину.

Као што је наведено под тачком 6.7. извјештаја:

Напомене/образложења уз годишње извјештаје за 2017. годину не задовољавају захтјеве МРС-ЈС 1 – *Презентација финансијских извјештаја*, одговарајућих међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор сходно појединим билансним позицијама, односно члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је објелодањено, да су финансијски извјештаји Града Бијељина састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Град Бијељина неће обуставити пословање у догледној будућности.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу, била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31.12.2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Градоначелник Града Бијељина је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су

релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 13.12.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију Консолидованих финансијских извјештаја Града Бијељина за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Града Бијељина за 2017. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, градоначелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Града Бијељина обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Града Бијељина.

Бања Лука, 13.12.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се Градоначелнику да обезбиједи да се:

- 1) добици од продаје непроизведене сталне имовине признају као приход у моменту извршене купопродаје – закључења уговора о купопродаји;
- 2) приликом књижења пореза на додату вриједност у издатим фактурама за закуп, као и у осталим случајевима књижења пореза на додату вриједност примјењују одредбе члана 79. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 3) потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе, као и приход обрачунског карактера по основу пореских и других фискалних прописа признају у обрачунском периоду у којем су одговарајућа рјешења издавана у складу са обрачунском основном рачуноводства;
- 4) потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе која се односе на редовна потраживања по основу комуналне накнаде класификују на одговарајући економски код у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике; затим да се текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова, односно обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова класификују у складу са члановима 81. и 96. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике; као и да се презентације текућих доспијећа обавеза по основу емитованих обвезница и дугорочних зајмова врши складу са чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- 5) рачуноводственим политикама, прецизније дефинишу околности настанка и утврђивања износа потраживања од инвеститора по основу опремања градског грађевинског земљишта у властитој режији, како би се одредио рок након којег таква потраживања прелазе у сумњива и спорна;
- 6) консолидација ентитета јавног сектора који нису буџетски корисници врши у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 7) евидентирање инвестиционих улагања у зависним или повезаним лицима, као и куповина акција или удјела у зависним или повезаним лицима врши на одговарајућу позицију активе, уз истовремено признавање одговарајуће позиције издатака насталих по том основу;
- 8) у финансијским извјештајима врши признавање само оне нефинансијске имовине у сталним средствима која задовољава захтјеве параграфа 14. (као и осталих параграфа) МРС-ЈС 17 – *Некретнине, постројења и опрема*;
- 9) не врши признавање дугорочно разграничених прихода и краткорочно разграничених прихода по основу продаје непроизведене сталне имовине;
- 10) Извјештај о новчаним токовима саставља у складу са захтјевима наведеним у МРС-ЈС 2 – *Извјештај о новчаним токовима*;

- 11) Напомене/образложења уз годишње извјештаје састављају у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, као и одговарајућим MPC-ЈС.

Препоручује се директору ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина да обезбједи потпуну примјену члана 25. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза у ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина.

Препорука везана за усклађеност пословања

Препоручује се Градоначелнику да обезбједи да се ускладе нормативна акта Града Бијељина којима се регулише начин обрачуна и висина комуналне таксе за коришћење простора за паркирање на подручју Града.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Одлука о буџету Града Бијељина за 2017. годину и Одлука о измјени Одлуке о буџету Града Бијељина – ребаланс буџета за 2017. годину;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима и Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Закон о порезу на доходак и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о социјалној заштити;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Град Бијељина (у наставку Град) налази се на крајњем сјеверо-истоку Републике Српске и заузима површину од 734 км². Административно је подијељен у 70 мјесних заједница које су некада чиниле подручје општине Бијељина. Према подацима пописа становништва из 2013. године на територији Града живи укупно 103.874 становника.

Подручје, надлежности, органи и финансирање Града уређени су Законом о Граду Бијељина („Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/12). Овим законом је одређено да је Град правни сљедбеник Општине Бијељина.

Град остварује своје надлежности у складу са Уставом, Статутом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 97/16) и другим важећим прописима, којима су дефинисана подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања.

Органи Града су Скупштина Града Бијељина и Градоначелник. Скупштину Града чини 31 одборник.

Основни организациони облици Градске управе су: одјељења, службе, самостални одсјеци и Кабинет градоначелника. У Градској управи је организована такође и Стручна служба Скупштине Града као основна организациона јединица. У Градској управи организована су сљедећа одјељења:

- за привреду,
- за пољопривреду,
- за просторно уређење,
- за стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине,
- за финансије,
- за друштвене дјелатности,
- за инспекцијске послове,
- за борачко-инвалидску заштиту и цивилну заштиту,
- за општу управу и
- одјељење комуналне полиције.

Градоначелник заступа и представља Град, руководи радом Градске управе, одговоран је за њен рад, носилац је извршне власти у Граду и одговоран је за законитост аката које предлаже Скупштини Града.

Према стратегији развоја за период 2014 - 2023. године основни стратешки циљеви Града су:

- изградња јаке и конкурентне привреде која оптимално користи географске, друштвене, инфраструктурне и људске ресурсе;
- развој модерне и конкурентне пољопривреде засноване на примјени најновијих стандарда у производњи здравствено безбједне хране чији је пласман унапријед дефинисан;
- подмлађивање и образовање заједнице са развијеном, квалитетном и приступачном друштвеном инфраструктуром, квалитетним јавним услугама, унапријеђеном социјалном заштитом и једнаким могућностима за све;
- успостављање интегрисаног приступа заштити животне средине у складу са ефективним коришћењем природних ресурса, енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије.

У складу са утврђеним критеријумима за оцјену развијености, одлуком Владе Републике Српске, Град је за 2017. годину сврстан у категорију развијених јединица локалне самоуправе.

Сједиште Града је у Бијељини, Трг Краља Петра I Карађорђевића број 1.

Ревизијом су обухваћени Консолидовани финансијски извјештаји Града. Поменуте извјештаје поред финансијских извјештаја Градске управе чине и финансијски извјештаји нижих буџетских корисника: ЈУ Центра за социјални рад Бијељина, ЈУ Дјечијег вртића „Чика Јова Змај“, Народне библиотеке „Филип Вишњић“, ЈУ Музеја „Семберија“, Економске школе, Гимназије „Филип Вишњић“, Техничке школе „Михајло Пупин“, Пољопривредне и медицинске школе, Музичке школе „Стеван Стојановић Мокрањац“, Средње стручне школе Јања, ЈУ СКУД „Семберија“, Туристичке организације, Центра за културу „Семберија“ Бијељина и Агенције за развој малих и средњих предузећа Града Бијељина.

У Консолидованом Билансу стања Града за 2017. годину у консолидацију се, у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/17), укључују ентитети јавног сектора који се налазе под контролом Града од којих су најзначајнији: а.д. „Водовод и канализација“ Бијељина, а.д. „Комуналац“ Бијељина, ПД „Семберија“ а.д. Бијељина, „Бијељина-гас“ д.о.о. Бијељина, ЈУ Бања „Дворови“ Дворови – Бијељина, ЈП „Еко-деп“ д.о.о. Бијељина, ЈКП „Градско гробље“ д.о.о. Бијељина, ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина, ЈП „Дирекција за изградњу и развој града“ д.о.о. Бијељина, „Геотерм“ д.о.о. Бијељина и Аграрни фонд Града Бијељина.

Град је у законом прописаном року доставио примједбе на нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији. Од укупно пет примједби три су у потпуности прихваћене а двије нису. Наведене примједбе нису имале утицаја на дато мишљење.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја Града за период 01.01-31.12.2012. године и сачинила Извјештај о ревизији консолидованих финансијских извјештаја за кориснике буџета Града Бијељина у којем је, у циљу превазилажења утврђених неправилности, дато укупно 12 препорука.

Провођење препорука датих у поменутом извјештају било је предмет посебног прегледа статуса датих препорука који је извршен у 2016. години, о чему је сачињен Извјештај о статусу датих препорука (ИП 012-15) у којем је наведено да је Град провео 11 препорука, док је једна препорука која се односила на извјештај о проведеном попису дјелимично проведена.

Такође, Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијских извјештаја ЈУ Центра за социјални рад Бијељина за период 01.01-31.12.2016. године, о чему је сачињен Извјештај у којем је у циљу превазилажења утврђених неправилности, дато укупно седам препорука. Поменута установа је 21.02.2018. године доставила Акциони план мјера за отклањање неправилности и недостатака утврђених по поменутом ревизорском извјештају. До датума састављања овог извјештаја ЈУ Центар за социјални рад Бијељина је у потпуности провео четири препоруке, једна препорука је дјелимично проведена,

док двије препоруке нису проведене. Препоруке које нису проведене односе се на процјену потраживања на дан билансирања са становишта њихове наплативости у складу са чланом 64. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике у Републици Српској, док се друга непроведена препорука односи на успостављање система интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/16) и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и функционисање система интерних контрола Града дјелимично су дефинисани постојећим интерним актима (Статут Града, Пословник о раду скупштине града, Одлука о оснивању Градске управе, Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Нови Правилник о начину и поступцима за спровођење система финансијског управљања и контроле, Правилник о платама, Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама за кориснике буџета Града Бијељина и остали). Одлуком о оснивању и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста градске управе дефинисана су подручја одговорности, надлежности органа, те начини финансирања и функционисања Града.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Градској управи Града систематизовано је 221 радно мјесто са 408 извршилаца. Стручна спрема запослених је усаглашена са одговарајућом квалификационом структуром која је предвиђена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. Скупштина Града је, у складу са чланом 2. Закона о статусу функционера јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број: 96/05 и 98/13), именовала функционере Града: градоначелника, замјеника градоначелника, предсједника и потпредсједника Скупштине Града.

На дан 31.12.2017. године у Градској управи било је укупно запослено 398 извршилаца (на основу уговора о раду на неодређено вријеме 342 а на одређено вријеме 56 извршилаца).

У току 2017. године престао је радни однос на неодређено вријеме за осам извршилаца због одлазака у пензију, док су два извршиоца на основу јавног конкурса засновала радни однос на неодређено вријеме.

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста у Градској управи је формирана и оперативно функционише Служба за интерну ревизију. У 2017. години извршено је шест редовних интерних ревизија и једна ванредна по налогу Градоначелника. Проведене интерне ревизије су се односиле на: израду акционих планова и провођење препорука у 2015. и 2016. години; усклађеност књиговодственог са стварним стањем и друге припремне радње приликом израде финансијских извјештаја за 2016. годину; планирање капиталних издатака у буџету Града за 2017. годину; прикупљање прихода од комуналних такси и закупа пословних простора Града; планирање и провођење јавних набавки у Градској управи; пословање ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина и оцјену система интерних финансијских контрола и коришћења средстава Града код ЈУ Бања „Дворови“ Дворови – Бијељина. За сваку од проведених ревизија сачињени су појединачни извјештаји, утврђене неправилности у функционисању система

интерне контроле и дате одговарајуће препоруке. Према годишњем извјештају значајан број препорука је у фази реализације или није проведен.

Поред наведених контрола интерна ревизија је свој посао обављала тако што је пратила провођење препорука са стањем на дан 31.12.2016. године, обављала је одређене консултантске активности (неке од тих активности су: мишљење и сугестије у вези са рефинансирањем кредитних обавеза, мишљење и препоруке у вези са покрићем губитка ЈП „Воде“, препоруке у вези са пренесеним обавезама и слично) и вршила друге активности интерне ревизије.

Одлуку о редовном годишњем попису имовине, потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2017. године Градоначелник је донио 09.11.2017. године. Истог дана извршено је и именовање комисије за попис на основу Рјешења о именовању комисија за попис (образована Централна пописна комисија и седам комисија за попис). Градоначелник је 31.01.2018. године донио Одлуку о усвајању Извјештаја о редовном годишњем попису имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године. Попис у Градској управи је проведен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, бр. 45/16).

Имајући у виду уочене недостатке у финансијским извјештајима наведеним у овом извјештају успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да у потпуности обезбиједи истинито и фер финансијско извјештавање.

4. Набавке

План јавних набавки Града за 2017. годину је усвојен 31.01.2017. године. Планом је описно приказан сваки предмет набавке појединачно са планираним износима и врстом поступака који ће се проводити, оквирно вријеме покретања поступака и закључења уговора, те извори финансирања. Град је извршио три измјене и допуне поменутог плана за 2017. годину.

Укупна планирана вриједност набавки за 2017. годину након измјена и допуна износи 17.297.875 КМ без пореза на додату вриједност (у наставку: ПДВ). Предвиђено је провођење 201 поступка јавних набавки и то путем: 79 отворених поступака у вриједности од 9.573.250 КМ, 28 конкурентских поступака у вриједности од 253.767 КМ, једног преговарачког поступка са објавом обавјештења у вриједности од 7.135.000 КМ, 85 директних споразума у вриједности од 199.993 КМ и осам поступака везано за услуге из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14) у вриједности од 135.865 КМ.

У 2017. години закључени су оквирни споразуми/уговори за набавке у укупној вриједности од 10.172.227 без ПДВ-а. Проведено је укупно 199 поступака и то: 73 отворена поступака у вриједности од 8.241.541 КМ, 13 преговарачких поступака без објаве обавјештења у вриједности од 1.488.027 КМ, 15 конкурентских поступака у вриједности од 118.936 КМ, 90 директни споразум у вриједности од 188.910 КМ и 8 поступака везано за услуге из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама у вриједности од 134.813 КМ.

Ревизијским активностима су обухваћени проведени поступци јавних набавки у вриједности од 5.624.923 КМ (55% уговорених набавки) и то: 11 отворених поступака у вриједности од 3.911.161 КМ (47% набавки уговорених овим поступком), 13 преговарачких поступака без објаве обавјештења у вриједности од 1.488.027 КМ (100% уговорених набавки), три конкурентска поступка у вриједности од 36.825 КМ (31% набавки уговорених овим поступком) и директни споразуми у вриједности од 188.910 КМ (100% набавки уговорених овим поступком), на којима

нису уочене материјално значајне неправилности приликом провођења процедура јавних набавки прописаних Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина Града је 29.12.2016. године усвојила Буџет Града за 2017. годину у износу од 47.143.911 КМ („Службени гласник Града Бијељина“, бр. 32/16), а чине га: текући расходи у износу од 32.956.270 КМ, капитални издаци у износу од 6.541.617 КМ, буџетска резерва у износу од 55.000 КМ, отплата по основу задужења у износу од 5.708.365 КМ, покриће дефицита из 2012. године у износу од 1.436.053 КМ и остали издаци у износу од 446.606 КМ.

У току године су донесена два ребаланса од којих је први усвојен 27.06.2017. године у износу од 52.415.196 КМ, док је други ребаланс усвојен 28.12.2017. године у износу од 53.414.866 КМ. Структура другог ребаланса је сљедећа: текући расходи у износу од 33.531.421 КМ, трансфери између и унутар јединица власти у износу од 285.000 КМ, издаци за нефинансијску имовину у износу од 8.127.857 КМ, издаци за отплату дугова у износу од 6.309.365 КМ и остали издаци у износу од 5.161.223 КМ. Остале издатке чине издаци по основу: ПДВ-а у износу од 787.956 КМ, покрића дефицита из 2016. године у износу од 3.445.330 КМ, отплате кредита ЈУ Бања „Дворови“ Дворови - Бијељина и ЈП „Еко-деп“ д.о.о. Бијељина по којима је Град гарант у износу од 703.000 КМ, трошкова одгођеног пореског дуга за Територијалну ватрогасну јединицу Бијељина у износу од 88.767 КМ и остали издаци из трансакција између или унутар јединица власти у износу од 136.170 КМ.

У току године проведено је 185 реалокација у вриједности од 5.478.356 КМ, од чега 71 реалокација након доношења другог ребаланса у вриједности од 1.815.603 КМ. Од укупног броја проведених реалокација након другог ребаланса 43 реалокације у вриједности од 1.670.103 КМ се односе на Градску управу (или око 92% у односу на укупну вриједност реалокација). Највећи дио реалокација се односи на измирење личних примања буџетских корисника због неусклађености појединих правилника са важећим законским прописима, односно са одјељења за финансије на ниже буџетске кориснике јер се одустало од пријема 53 приправника који су преведени у статус волонтера те су преостала средства након првог ребаланса прераспоређена осталим буџетским корисницима. Значајан дио средстава реалоциран је у одјељењу за стамбено-комуналне послове ради обезбјеђења средстава по основу капиталних инвестиција. Те информације нису биле познате у тренутку израде другог ребаланса буџета. И поред тога, велики број реалокација указује на потребу поклањања веће пажње процесу планирања буџета како Градске управе тако и нижих буџетских корисника.

6. Финансијски извјештаји

У обрасцима финансијских извјештаја: Биланс успјеха, Периодични извјештај о извршењу буџета, Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима и Биланс новчаних токова за 2017. годину нису попуњене колоне које се односе на претходну годину, што није у складу са члановима 18, 19, 40, 42, 43. и 44. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17). Одступање у примјени одредби Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника које се односи на исказивање упоредних података о приходима, расходима, примицима и издацима за претходну годину је последица примјене новог Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16) којим су измијењени структура и садржај појединих позиција (прихода, расхода, примитака и издатака).

Због тих промјена и због увођења нових позиција које нису биле садржане у ранијем контоном плану, ретроактивно преправљање података презентованих у финансијским извјештајима за претходну годину није вршено (члан 125. став 3. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике).

Према одредбама члана 27. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, годишњи финансијски извјештаји за јединице локалне самоуправе имају карактер финансијских извјештаја у смислу одредби и захтјева Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, тако да неисказивање упоредних података за претходну годину у билансу успјеха, билансу новчаних токова и периодичним извјештајима о извршењу буџета за ревидирану годину представља одступање од одредби MPC-JC 1 – *Презентација финансијских извјештаја* (параграфи: 15, 23 и 53 – 58).

Уз обрасце годишњих финансијских извјештаја буџетски корисници су дужни да, поред осталог, сачине и писано образложење уз посебан осврт на узроке значајних разлика у односу на план и претходну годину и било каква друга кретања финансијских показатеља, у складу са чланом 46. став 5. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и MPC-JC 1 – *Презентација финансијских извјештаја*, што у писаним образложењима Града није учињено.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Града за период 01.01-31.12.2017. године исказано је у обрасцу ПИБ – Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд, што представља буџет у ужем смислу (у даљем тексту: ПИБ) и обрасцу ПИФ – Периодични извјештај о извршењу по свим рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

Град је у 2017. години у обрасцу ПИБ исказао укупне приходе и примитке у износу од 50.806.423 КМ (за 5% су нижи у односу на посљедњи ребаланс буџета), док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 52.264.141 КМ (за 2% или за 1.150.725 КМ су нижи у односу на посљедњи ребаланс буџета). За одступања на појединим позицијама на којима је извршење веће у односу на износ који је другим ребалансом буџета одобрен извршене су реалокације.

Разлика у финансирању је исказана у негативном износу од 1.457.718 КМ и представља разлику између буџетског суфицита исказаног у износу од 4.674.978 КМ и нето финансирања исказаног у негативном износу од 6.132.696 КМ. Документ „План измирења обавеза из 2017. године“ тј. план покрића дефицита достављен је Фискалном савјету 03.04.2018. године на који је дато позитивно мишљење 26.04.2018. године. Скупштина Града је 27.04.2018. године донијела Закључак којим се усваја Консолидовани извјештај о извршењу буџета за период 01.01.-31.12.2017. године, као и Одлуку о покрићу дефицита („Службени гласник Града Бијељина“, бр. 10/18).

6.1.1. Приходи и примици

Град је исказао приходе и примитке у укупном износу од 51.861.142 КМ, од чега на фонду 01 (буџет у ужем смислу) износ од 50.806.423 КМ (приходи 43.724.008 КМ и примици 7.082.415 КМ) – што је за око 5% мање у односу на план, на фонду 02 (фонд прихода по посебним прописима) износ од 7.115 КМ, фонду 03 (фонд грантова) износ од 210.441 КМ и фонду 05 (фонд за посебне пројекте) износ од 837.163 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Порески приходи исказани су у износу од 29.449.298 КМ. Највећим дијелом их чине: порези на лична примања у износу од 3.760.220 КМ, приходи од самосталне дјелатности у износу од 447.769 КМ, порези на имовину у износу од 2.818.744 КМ и индиректни порези прикупљени преко Управе за индиректно опорезивање БиХ у износу од 22.398.426 КМ.

Непорески приходи исказани су у износу од 11.461.908 КМ. Чине их највећим дијелом приходи од: закупа и ренте у износу од 1.524.762, административних накнада и такси у износу од 914.597 КМ, комуналне накнаде и таксе у износу од 1.954.475 КМ, накнада по разним основама у износу од 5.667.155 КМ, пружања јавних услуга у износу од 1.258.457 КМ и остали непорески приходи у износу од 100.544 КМ.

Нормативна акта Града којима се дефинише коришћење простора за паркирање и висина таксе која представља изворни непорески приход Града су неусаглашена. Чланом 3. Споразума о повјеравању управљања јавним паркиралиштима из 2008. године дефинисано је да је ЈП "Дирекција за изградњу и развој града" Бијељина у обавези да Граду уплаћује 25% наплаћеног износа на име комуналне таксе за паркирање. У међувремену је измјеном Одлуке о комуналним таксама из 2009. године дефинисано да се комунална такса за коришћење простора за паркирање моторних возила утврђује у износу од 10 КМ мјесечно, по паркинг мјесту, на основу чега се од 2009. године до данас обрачунава дио прихода од таксе за паркирање које ЈП "Дирекција за изградњу и развој града" Бијељина уплаћује Граду.

Такође, није извршена анализа успостављених процедура и начина обрачуна таксе за заузимање јавних површина за паркирање, иако су се од 2006. година када је Скупштина општине Бијељина донијела Одлуку о паркирању у граду Бијељина, односно када је закључен Споразум о додјели јавних паркиралишта на управљање и одржавање ЈП "Дирекцији за изградњу и развој града" Бијељина околности везане за приходе од паркинга битно измјениле (у периоду од 10 година значајно је повећан број регистрованих возила на подручју Града, а уследиле су и три измјене – повећања цијене). Измјене у процедурама нису пратиле измјене услова и начина обрачуна дијела прихода који по том основу припада Граду, тако да се приход Града по наведеном основу није битније мијењао.

Грантови су исказани у укупном износу од 498.169 КМ (од тога на фонду 01 износ од 43.710, на фонду 03 износ од 207.943 КМ и на фонду 05 износ од 246.516 КМ), а односе се на: грантове из иностранства у износу од 194.066 КМ и грантове из земље у износу од 304.103 КМ.

Грантови из иностранства се највећим дијелом (у износу од 175.864 КМ) односе на додијељена средства по основу пројекта „Континуираном институционалном сарадњом до одрживих радних мјеста у Бијељини“. Пројекат је одобрен у оквиру шире подршке локалним партнерствима за запошљавање у БиХ, који финансира Европска Унија, а спроводи Међународна организација рада.

Грантове из земље највећим дијелом чине средства примљена по основу закључених уговора за реализацију одређених пројеката: „Стамбено збрињавање Рома“ у износу од 100.400 КМ; „Практична настава на радном мјесту“ у износу од 13.496 КМ; „Суфинансирање уличне расвјете у одређеним улицама Града Бијељина“ у износу од 35.000 КМ и остало.

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 3.240.449 КМ (на фонду 01 износ од 2.771.705, на фонду 02 износ од 7.000 КМ и на фонду 05

износ од 461.744 КМ) а чине их трансфери од: ентитета у износу од 3.190.463 КМ, фондова обавезног социјалног осигурања у износу од 36.649 КМ и осталих јединица власти 13.337 КМ.

Трансфери од ентитета се највећим дијелом односе на трансфере: за исплату накнаде у поступку експропријације некретнина за уређење тока ријеке Дрине добијеног из средстава Фонда солидарности за обнову Републике Српске у износу од 500.000 КМ; затим на основу споразуму о реализацији пројекта „Суфинансирање завршетка изградње објекта подручног одјељења у Лединцима Основне Школе 'Вук Караџић' Бијељина“ са јединственог рачуна трезора у износу од 600.000 КМ, по основу пројекта „Енергетска ефикасност у БиХ“ износ од 219.277 КМ и остало.

Препоручује се градоначелнику да обезбједи да се ускладе нормативна акта Града Бијељина којима се регулише начин обрачуна и висина комуналне таксе за коришћење простора за паркирање на подручју Града.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 7.211.318 КМ од чега на фонду 01 износ од 7.082.415 КМ и на фонду 05 износ од 128.903 КМ. Највећим дијелом се односе на примитке: за земљиште у износу од 1.720.776 КМ; од залиха материјала, учинака, робе, ситног инвентара и слично у износу од 277.361 КМ; од узетих зајмова у износу од 4.600.000 КМ; од задуживања код других јединица власти у износу од 128.903 КМ (на фонду 05) и по основу ПДВ-а у износу од 431.291 КМ.

Примици за земљиште се односе на примитке настале продајом земљишних парцела у индустријским зонама у Бијељини.

Примици од задуживања се односе на приливе по основу дугорочног кредита код UniCredit Bank а.д. Бања Лука у износу од 4.000.000 КМ и краткорочног кредита код Pavlović International Bank а.д. Бијељина у износу од 600.000 КМ.

Примици по основу ПДВ-а се односе на примитке на основу два рјешења Управе за индиректно опорезивање БиХ из новембра 2017. године.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци су исказани у укупном износу од 53.037.787 КМ, од чега на фонду 01 износ од 52.264.141 КМ (расходи 34.165.343 КМ и издаци 18.098.798 КМ), на фонду 02 износ од 3.489 КМ (односи се искључиво на расходе), на фонду 03 износ од 177.170 КМ (расходи 63.970 КМ и издаци 113.200 КМ) и на фонду 05 износ од 592.987 КМ (расходи 24.620 КМ и издаци 568.367 КМ).

За све позиције на којима је исказано извршење веће од ребалансом предвиђеног, извршене су реалокације са других позиција.

6.1.2.1. Расходи

Расходи су исказани у укупном износу од 34.257.422 КМ, а односе се на текуће расходе у износу од 33.896.184 КМ и трансфере између или унутар јединица власти у износу од 361.238 КМ.

Текуће расходе чине: расходи за лична примања запослених у износу од 13.750.197 КМ, расходи по основу коришћења роба и услуга у износу од 8.216.328 КМ, расходи финансирања и други финансијски трошкови у износу од 1.284.213 КМ, субвенције у износу од 222.329 КМ, грантови у износу од 4.869.879 КМ, дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Града у износу од 4.307.959 КМ и расходи по судским рјешењима у износу од 1.245.279 КМ.

Расходи за лична примања – од укупног износа ових расхода на фонд 01 се односи износ од 13.743.773 КМ, а на фонд 03 износ од 6.424 КМ. Расходи за лична примања на фонду 01 се односе на расходе за: бруто плате запослених у износу од 9.198.135 КМ; бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада у износу од 4.149.794 КМ; накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата у износу од 315.326 КМ и отпремнине и једнократне помоћи у бруто износу од 80.518 КМ.

Расходи по основу коришћења роба и услуга – од укупног износа ових расхода на фонд 01 се односи износ од 8.146.099 КМ, на фонд 02 износ од 3.489 КМ, на фонд 03 износ од 42.120 КМ и на фонд 05 износ од 24.620 КМ. Расходи по основу коришћења роба и услуга на фонду 01 се односе на расходе по основу: закупа у износу од 18.180 КМ; утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга у износу од 1.452.956 КМ; за режијски материјал у износу од 246.770 КМ; за материјал за посебне намјене у износу од 288.215 КМ; за текуће одржавање у износу од 1.233.601 КМ; путовања и смјештаја у износу од 134.410 КМ; за стручне услуге у износу од 557.808 КМ; за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине у износу од 2.720.347 КМ и остали некласификовани расходи у износу од 1.493.812 КМ.

У оквиру расхода за текуће одржавање Град је исказао и новчану трансакцију са једног од трезорских рачуна на рачун посебних намјена по основу учешћа у изградњи саобраћајница у оквиру индустријске зоне у Бијељини. Да би се поменути пројекат могао реализовати једним дијелом из средстава донације било је неопходно да се цјелокупан износ вриједности инвестиције нађе на рачуну посебних намјена. Од укупне вриједности инвестиције Град учествује једним дијелом (у износу од 112.757 КМ), а преостали износ се финансира из средстава донације. Наведену трансакцију Град је евидентирао као расход – приликом пребацивања новчаних средстава са редовног трезорског рачуна на рачун посебних намјена (са фонда 01 на фонд 05), док је истовремено, по истом основу и у истом износу евидентирао и приход, тј. трансфере између различитих јединица власти (на фонду 05). Како поменута трансакција не задовољава дефиницију ни расхода ни прихода (параграф 7. МРС-ЈС 1 – *Презентација финансијских извјештаја*, параграф 11. МРС-ЈС 9 – *Приходи из трансакција размјене*) не постоји основ да би могла била призната било као расход било као приход. Технички основ пребацивања новчаних средстава са једног рачуна на други или између једног рачуноводственог фонда на други не испуњава критеријуме за њихово признавање као расхода или прихода. Такође, сходно члановима 103. и 141. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике наведена трансакција не испуњава услове да би била презентована као трансфер унутар исте јединице власти.

Остали некласификовани расходи највећим дијелом се односе на расходе: за бруто накнаде волонтерима у износу од 143.689 КМ, за бруто накнаде члановима управних и надзорних одбора у износу од 27.725 КМ, за бруто накнаде члановима комисија и радних група у износу од 55.239 КМ, за бруто накнаде скупштинским посланицима и одборницима у износу од 242.789 КМ, за бруто накнаде по уговорима о дјелу у износу од 41.028 КМ, за бруто накнаде за привремене и повремене послове и уговор о допунском раду у износу од 13.569 КМ, за остале бруто накнаде за рад ван радног односа у износу од 93.980 КМ, по основу репрезентације у земљи у износу од 63.887 КМ, по основу организације пријема, манифестација и сл. у износу од 41.966 КМ и остале непоменуте расходе у износу од 220.534 КМ.

Расходи финансирања и други финансијски трошкови у цјелости су исказани на фонду 01, а односе се на расходе по основу камата на хартије од вриједности у износу од 255.211 КМ, на расходе по основу камата на примљене зајмове у земљи у износу од 920.944 КМ и на расходе по основу затезних камата у износу од 108.058 КМ. Као што је наведено под тачком 6.3.2.1. извјештаја Град је потцијенио расходе по основу камата за рате кредита које су доспјеле за плаћање крајем 2017. године, а које до 31.12.2017. године нису биле измирене. Укупан износ за који су расходи по основу камата на зајмове примљене од банака потцијењени износи 16.645 КМ.

Субвенције се односе на дозначена средства ЈУ Бања „Дворови“ Дворови - Бијељина по основу исплате отпремнина у укупном износу од 57.329 КМ за раднике ове установе који су се добровољно пријавили за престанак радног односа и по основу исплате четири бруто плате запослених из 2016. године у укупном износу од 165.000 КМ.

Грантови се у потпуности односе на грантове у земљи. Ребалансом буџета су одобрени у износу од 4.826.451 КМ, а исказани су у износу од 4.869.879 КМ (искључиво на фонду 01). Односе се на текуће грантове непрофитним субјектима у укупном износу од 2.732.493 КМ, остале текуће грантове у земљи у износу од 1.884.495 КМ, капиталне грантове непрофитним субјектима у земљи у износу од 51.699 КМ и остале капиталне грантове у земљи у износу од 201.192 КМ.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Града су исказане на фонду 01 у износу од 4.292.533 КМ, а на фонду 03 у износу од 15.426 КМ. Дознаке на фонду 01 се односе на дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Града у износу од 3.775.979 КМ и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Града у износу од 516.554 КМ.

Расходи по судским рјешењима се односе на извршне пресуде по судским рјешењима различитих судских инстанци на основу којих су вршене блокаде рачуна Града. Блокаде рачуна су вршене ради наплате износа наведених у судским пресудама. Најзначајније судске пресуде на основу којих су у току 2017. године повремено били блокирани рачуни Града су оне које су покренули: ЈП „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука, ЈУ „Дом за лица са инвалидитетом“ Вишеград, „Изградња“ д.о.о. Теочак, „ИПИН“ д.о.о. Бијељина и нека физичка лица.

Трансфере између или унутар јединица власти чине трансфери фондовима обавезног социјалног осигурања у износу од 259.111 КМ и трансфери унутар исте јединице власти у износу од 102.127 КМ.

Трансфери између различитих јединица власти се односе на трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања по Одлуци о проширеним правима и услугама у области социјалне заштите ("Службени гласник Града Бијељина", бр. 5/13).

Трансфери унутар исте јединице власти се односе на дуговања између општина и градова по испостављеним кварталним записницима Пореске управе Републике Српске за цијелу 2017. годину.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 18.780.365 КМ, а односе се на издатке за нефинансијску имовину у износу од 7.566.551 КМ, издатке за отплату дугова у износу од 6.304.106 КМ и остале издатке у износу од 4.909.708 КМ.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су на фонду 01 у износу од 6.884.984 КМ, на фонду 03 у износу од 113.200 КМ и на фонду 05 у износу од 568.367 КМ. Ови издаци највећим дијелом се односе на издатке за: произведену сталну имовину у износу од 7.334.765 КМ (највећим дијелом за изградњу и прибављање грађевинских објеката; инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката; набавку постројења и опреме; за нематеријалну произведену имовину и сл.), прибављање земљишта у износу од 21.866 КМ и издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара у износу од 170.293 КМ.

Издаци за отплату дугова су у потпуности исказани на фонду 01 а највећим дијелом се односе на издатке за отплату главнице по хартијама од вриједности (емитованим обвезницама) у износу од 1.275.276 КМ и на издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи у износу од 5.000.998 КМ.

Остали издаци су у потпуности исказани на фонду 01 а највећим дијелом се односе на издатке: по основу пореза на додату вриједност у износу од 656.119 КМ, по основу трансакција са другим јединицама власти у износу од 147.945 КМ и остале издатке у износу од 4.105.644 КМ.

Остале издатке највећим дијелом чине издаци за покриће буџетског дефицита Града из 2016. године у износу од 3.445.330 КМ, затим по основу исплате обавеза ЈУ Бање „Дворови“ Дворови – Бијељина у износу од 151.290 КМ и ЈП „Еко-деп“ д.о.о. Бијељина у износу од 504.354 КМ по којима је Град био гарант.

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању у обрасцу ПИФ исказана је у негативном износу од 1.176.645 КМ. Настала је као разлика између исказаних буџетских средстава у износу од 51.861.142 КМ и исказаних буџетских издатака у износу од 53.037.787 КМ.

Буџетски приходи су реализовани у износу мањем од планираног за 1.898.252 КМ, док су буџетски расходи реализовани у износу већем од ребалансом одобрених за износ од 348.922 КМ (наведена разлика покривена је накнадно одобреним буџетским реалокацијама). Бруто буџетски дефицит исказан је у износу од 2.247.174 КМ.

Према налазима ревизије разлика у финансирању би требала да буде исказана у негативном износу од 326.666 КМ.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у билансу успјеха исказани у износу од 50.228.489 КМ, а односе се на пореске и непореске приходе, грантове, трансфере између буџетских јединица за које су објашњења наведена у тачки 6.1.1. овог извјештаја, као и приходе обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 5.578.665 КМ, а највећим дијелом се односе на: приходе од усклађивања вриједности имовине у износу од 1.583.700 КМ, добитке од продаје имовине у износу од 1.701.339 КМ, помоћи у природи у износу од 432.432 КМ и остали приходи обрачунског карактера у износу од 1.571.748 КМ.

Приходи од усклађивања вриједности имовине се односе на наплаћена пореска и непореска потраживања која су у претходном периоду била коригована услед ненаплативности.

Добици од продаје имовине највећим дијелом се односе на добитке од продаје непроизведене сталне имовине, тј. земљишта у индустријским зонама око Бијељине у износу од 1.698.740 КМ (тачке 6.3.1.1, 6.3.1.2. и 6.3.1.3. извјештаја). Продајом земљишта Град није признавао добитке од продаје имовине у моменту продаје (у случају продаје имовине по цијени која је већа од књиговодствене цијене, што је био најчешћи случај приликом продаје земљишта) већ у моменту целокупне наплате потраживања, односно у моменту промјене власништва над продатим земљишним парцелама, што није у складу са чланом 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контог плана за буџетске кориснике, односно параграфима 28 – 32. МРС-ЈС 9 – *Приходи из трансакција размјене*. По наведеном основу приходи од продаје имовине су прецијењени за износ од 522.827 КМ, док је финансијски резултат ранијих година потцијењен за исти износ. Разлика у износу од 1.175.913 КМ се односи на добитке од продаје земљишта за оне земљишне парцеле које су у 2017. години продане и за које су купопродајне цијене наплаћене у току 2017. године.

Помоћи у природи највећим дијелом се односе на донацију Министарства за људска права и избјеглице у Савјету министара БиХ – фонд за повратак БиХ по основу пројекта асфалтирања улица у насељима Јања, Пучиле и Вук Караџић, као и донацију опреме и ситног инвентара Одсјеку за цивилну заштиту Града Бијељина донирану од стране Црвеног крста Бијељина, USAID-а и UNDP-а.

Остали приходи обрачунског карактера највећим дијелом се односе на приходе по основу преноса имовине у износу од 38.620 КМ, обрачунске приходе по основу трансакција размјене у земљи у износу од 8.785 КМ и остале приходе обрачунског карактера у износу од 1.524.306 КМ. Остали приходи обрачунског карактера се највећим дијелом односе на приходе по основу: Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 2017. године у износу од 588.796 КМ, потраживања за локалне приходе – накнаде и таксе у износу од 129.140 КМ, потраживања за закуп у износу од 81.788 КМ, потраживања за комуналне накнаде у износу од 587.369 КМ и осталих потраживања након проведених мултилатералних компензација у износу од 32.212 КМ.

Препоручује се градоначелнику да обезбиједи да се добитци од продаје непроизведене сталне имовине признају као приход у моменту извршене купопродаје – закључења уговора о купопродаји.

6.2.2. Расходи

Расходи су исказани у износу 46.417.758 КМ, а чине их: текући расходи у износу од 33.896.184 КМ (за које су објашњења дата у тачки 6.1.2. овог извјештаја), расходи обрачунског карактера у износу од 12.160.336 КМ и трансфери између и унутар јединица власти у износу од 361.238 КМ.

Расходи обрачунског карактера се највећим дијелом односе на: набавну вриједност реализованих залиха у износу од 184.327 КМ, расходе по основу амортизације у износу од 9.553.790 КМ, расходе од усклађивања вриједности имовине у износу од 2.249.030 КМ, губитке од продаје имовине у износу од 11.546 КМ и остале расходе обрачунског карактера у износу од 128.545 КМ.

Расходи по основу амортизације односе се на амортизацију зграда и објеката, опреме и нематеријалне произведене имовине уз примјену годишњих амортизационих стопа прописаних Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, бр. 110/16). За средства из аналитичке евиденције код којих се

амортизационе стопе не подударају извршен је прерачун како би процијењени вијек трајања средстава одговарао вијеку трајања према поменутом правилнику.

Расходи од усклађивања вриједности имовине настали су по основу корекције краткорочних пореских (укључујући и потраживања од Управе за индиректно потраживање БиХ по основу поврата ПДВ-а за реализацију неких инфраструктурних пројеката) и непореских потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа.

Губици од продаје имовине односе се на продају дијела опреме у ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина у марту 2017. године. По истом основу – продаја дијела опреме у ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина у децембру 2017. године остварен је такође губитак од продаје опреме у износу од 57.475 КМ који је класификован као расход од усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Као посљедица неодговарајуће класификације расходи од усклађивања вриједности имовине су прецијењени, док су истовремено губици од продаје имовине потцијењени за наведени износ.

Остали расходи обрачунског карактера највећим дијелом (у износу од 78.921 КМ) се односе на расходе по основу ПДВ-а обрачунатог на услуге закупа (и мањим дијелом остале услуге) које Град фактурише корисницима закупа са којима имају закључене уговоре. У моменту издавања фактуре за закуп књиже се и остали приходи обрачунског карактера. Таквим начином књижења обавеза по основу ПДВ-а неосновано се увећавају остали приходи и остали расходи обрачунског карактера. Такође, такав начин књижења није у складу са чланом 79. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Остали расходи обрачунског карактера су прецијењени за износ ПДВ-а садржаног у издатим фактурама за закуп – износ од 66.507 КМ, сем за онај износ ПДВ-а за који плаћање Управи за индиректно опорезивање БиХ врши Град у име корисника закупа – износ од 12.414 КМ (нека од хуманитарних удружења која изнајмљују просторије Града, а од којих Град не наплаћује ни закупнину ни ПДВ). По истом основу су и остали приходи обрачунског карактера прецијењени за износ од 78.921 КМ.

Препоручује се Градоначелнику да обезбиједи да се приликом књижења пореза на додату вриједност у издатим фактурама за закуп, као и у осталим случајевима књижења пореза на додату вриједност примјењују одредбе члана 79. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.2.3. Финансијски резултат

Финансијски резултат за период 01.01-31.12.2017. године исказан је у позитивном износу од 3.810.731 КМ. Према налазима ревизије финансијски резултат је прецијењен минимално за износ од 258.478 КМ.

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

Пословна актива Града на дан 31.12.2017. године исказана је у нето износу од 293.694.084 КМ. Чине је краткорочна и дугорочна финансијска имовина и разграничења и нефинансијска имовина у текућим и сталним средствима.

6.3.1.1. Краткорочна финансијска имовина и разграничења

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказани су у нето износу од 7.521.349 КМ (брuto вриједност у износу од 23.599.191 КМ и исправке вриједности у износу од 16.077.842 КМ).

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 975.403 КМ, а највећим дијелом се односе на средства на трезорским жиро рачунима у износу од 960.251 КМ и средства у благајни у износу од 14.900 КМ.

Краткорочна потраживања исказана су у нето износу од 5.389.227 КМ (брuto вриједност у износу од 21.353.623 КМ и исправка вриједности у износу од 15.964.396 КМ), а највећим дијелом их чине: потраживања по основу продаје и извршених услуга у нето износу од 570.779 КМ; потраживања за камате, дивиденде и друге финансијске приходе у брuto и нето износу од 10.698 КМ; потраживања од запослених у нето износу од 1.494 КМ; потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе у нето износу од 3.029.488 КМ; потраживања по основу ПДВ-а у брuto и нето износу од 225.274 КМ и остала краткорочна потраживања у нето износу од 1.551.420 КМ.

Од укупног износа потраживања по основу продаје и извршених услуга дио у износу од 456.880 КМ односи се на краткорочни дио потраживања (који доспијева у року од годину дана), као и потраживања која су већ доспјела а нису наплаћена настала по основу продаје земљишта у индустријским зонама у Бијељини. Поменуто земљиште је у власништву Града а на основу јавних лицитација вршена је продаја најповољнијим понуђачима са којима су и закључени уговори о купопродаји. Поменути уговорима одређена је динамика плаћања купопродајне цијене – у готовини одмах или непосредно након купопродаје или на одложено уз обавезу купца да исплату врши одређени број мјесеци (најчешће 60) уплатама мјесечних рата. Купци су улазили у посједе некретнина непосредно након закључења уговора о купопродаји и уплатом прве рате, док је Град задржавао право власништва, тј. уписа у земљишне књиге до момента потпуне исплате купопродајне цијене за продате земљишне парцеле. Такође, поменути уговорима купац се најчешће обавезао а Град пристао да купци у року од годину дана прибаве одобрења за грађење а у року од двије године и почну са градњом објекта (најчешће за обављање одређене пословне дјелатности). При томе Град је као контра став поменутом догађају књижио краткорочно разграничене приходе – за дио вриједности продаје за коју је наплата доспјела или која ће у року од годину дана доспјети на наплату а није смањивао вриједност сталне имовине намијењене продаји, што није у складу са члановима 42 – 45, 60. и 68. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, односно параграфом 14. МРС-ЈС 17 – *Некретнине, постројења и опрема*. Тиме је једна врста имовине – потраживања за продату нефинансијску имовину два пута евидентирана у финансијским извјештајима Града – једном као потраживања и други пут као стална имовина намијењена продаји.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе највећим дијелом се односе на потраживања за: ненаплаћене накнаде и таксе у износу од 887.724 КМ, ненаплаћене остале порезе у износу од 1.636.716 КМ (на основу евиденција из помоћне књиге Пореске управе Републике Српске), ненаплаћене приходе од финансијске и нефинансијске имовине у износу од 26.892 КМ и ненаплаћене остале непореске приходе у износу од 474.254 КМ (потраживања од физичких и правних лица по издатим рјешењима, уговорима и другим актима по којима се прикупљају приходи Града, као што су комуналне таксе на истицање фирме, заузимање јавних површина за љетње баште, билборде, паркинг и слично).

Град је потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе по основу накнаде за опремање неизграђеног и неопремљеног градског грађевинског земљишта средствима инвеститора, која је утврђена донесеним рјешењима о висини накнаде за уређење грађевинског земљишта и ренте у току 2017. године потцијенио за износ од 202.287 КМ, јер није накнаду по укупно пет рјешења из 2017. године (за инвеститоре: „ГП Техника-инжењеринг“ д.о.о. Бијељина рјешења из јануара, септембра и новембра 2017. године; „МДМ Комерц“ д.о.о. Дворови – Бијељина рјешење из априла 2017. године и „Трифунчевић“ д.о.о. Бијељина рјешење из фебруара 2017. године) признао као потраживања. Према одредбама чланова 71. став (3), 106. и 109. став (5) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, односно параграфа 31. МРС-ЈС 23 – *Приходи од трансакција које нису трансакције размјене* у складу са обрачунском основном рачуноводства издавања одговарајућег рјешења представља основ и моменат за признавање потраживања и прихода по том основу. За исти износ потцијењен је приход обрачунског карактера евидентиран на основу пореских и других фискалних прописа за 2017. годину.

Коригована потраживања за ненаплаћене порезе исказана су у износу од 9.176.918 КМ, а евидентирана су на основу евиденција из помоћне књиге Пореске управе Републике Српске.

Коригована потраживања за ненаплаћене непореске приходе исказана су у износу од 4.600.274 КМ, од чега се на ненаплаћена потраживања за комуналну накнаду настала до 31.12.2016. године односи износ од 3.795.327 КМ, а по основу осталих ненаплаћених непореских прихода у року од годину дана износ од 804.947 КМ. Корекција се односи на спорна потраживања по основу: продаје земљишта на рате – за приходе од финансијске и нефинансијске имовине за које је продужен рок плаћања и затезне камате по том основу у укупном износу од 238.952 КМ, такси и накнада у износу од 363.009 КМ, новчаних казни у износу од 69.500 КМ, закупа пословних простора у износу од 37.699 КМ, раскинутих уговора за закуп пољопривредног земљишта у власништву Републике Српске у износу од 54.659 КМ, ветеринарских санитарних прегледа у износу од 22.721 КМ и прихода Територијалне ватрогасне јединице Бијељина у износу од 18.407 КМ.

За потраживања по основу накнаде за опремање неизграђеног и неопремљеног градског грађевинског земљишта средствима инвеститора (што чини дио потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе) није вршена процјена наплативости. Рачуноводственим политикама Града нису јасно дефинисане околности настанка и утврђивања потраживања од инвеститора по основу опремања градског грађевинског земљишта (имајући у виду специфичности поступка утврђивања накнаде за уређење и опремање градског грађевинског земљишта, као и трајање и начин опремања грађевинског земљишта за поједине пројекте до добијања грађевинске дозволе), како би се могао одредити рок након којег ова потраживања подлијежу обавези процјене наплативости, односно када таква потраживања прелазе у сумњива и спорна.

Надлежно одјељење Градске управе није поступило у складу са Инструкцијом Министарства финансија Републике Српске за књиговодствено евидентирање опремања неизграђеног и неопремљеног градског грађевинског земљишта средствима инвеститора у главној књизи трезора јединице локалне самоуправе од 22.01.2015. године, јер у образложењима уз финансијске извјештаје није објелоданило информације о износима пореских потраживања која су намирена

компензацијом и те информације нису достављене Пореској управи Републике Српске.

Потраживања по основу ПДВ-а односе се на потраживања по основу поврата ПДВ-а од стране Управе за индиректно опорезивање БиХ по основу финансирања изградње водоводне и канализационе инфраструктуре у Бијељини од стране ино донатора. Управа за индиректно опорезивање БиХ одобрава поврат ПДВ-а Граду само за онај износ који је финансиран од стране ино донатора (по основу изградње инфраструктурних објеката), док за онај дио који је финансиран од стране Града Управа за сада не одобрава поврат.

Остала краткорочна потраживања највећим дијелом се односе на остала краткорочна потраживања у земљи у износу од 1.548.420 КМ. У оквиру ове позиције осим потраживања од ЈУ Бање „Дворови“ Дворови – Бијељина и ЈП „Еко-Деп“ д.о.о. Бијељина за активирани гаранције по доспјелим кредитима наведених правних лица, а за која је Град био гарант у укупном износу од 546.317 КМ и потраживања од ЗЕДП "Електро-Бијељина" а.д. Бијељина по основу закљученог уговора у износу од 63.967 КМ класификована су и потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе која се односе на редовна потраживања по основу комуналне накнаде у износу од 907.212 КМ. Такав начин класификације није у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. За наведени износ од 907.212 КМ прецијењена су остала краткорочна потраживања, а потцијењена потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе.

Коригована остала краткорочна потраживања у земљи исказана су у износу од 2.117.426 КМ, а односе се на потраживања Града од Управе за индиректно опорезивање БиХ за поврат ПДВ-а по основу финансирања инфраструктурних пројеката на подручју Града Бијељина.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 229.090 КМ и састоје се од краткорочно разграничених расхода у земљи у бруто и нето износу од 144.263 КМ и осталих краткорочних разграничења у бруто и нето износу од 84.827 КМ.

Краткорочно разграничени расходи у земљи се највећим дијелом (у износу од 130.617 КМ) односе на средстава која је Град требао да пренесе на издвојени рачун посебних намјена ради социјалних давања. Поменута социјална давања се финансирају солидарно са Министарством здравља и социјалне заштите Републике Српске у дијеловима од по 50%. Са тог рачуна се врши исплата корисницима социјалне помоћи, а на основу података којима располаже ЈУ Центар за социјални рад Бијељина. Како поменута средства до краја 2017. године нису била издвојена и обавезе по том основу нису биле измирене Град је за поменути износ повећао краткорочно разграничене расходе у земљи, као и обавезу за набавку роба и услуга у земљи. Такав начин признавања краткорочних разграничења није у складу са чланом 69. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике јер се не ради о потраживањима за унапријед плаћене расходе већ о расходима текућег периода и обавезама по том основу. По наведеном основу су краткорочно разграничени расходи у земљи, као и обавезе за набавку роба и услуга у земљи прецијењени за износ од по 130.617 КМ. За исти износ и по истом основу потцијењене су текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова, односно обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова.

Остала краткорочна разграничења се највећим дијелом односе на разграничења по основу рефундације родитељског одсуства (у износу од 22.534 КМ), поврат средстава по рјешењима Пореске управе Републике Српске (у износу од 17.040 КМ) и остало.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана су у нето износу од 927.626 КМ (брutto износ од 1.041.073 КМ и исправка вриједности од 113.447 КМ), а највећим дијелом се односе на потраживања по основу реализације Пројекта "Суфинансирање завршетка изградње објекта подручног одјељења у Лединцима Основне школе "Вук Караџић" Бијељина" у износу од 600.000 КМ, затим потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу рефундација плата запослених за вријеме боловања у износу од 50.436 КМ, по записницима Пореске управе Републике Српске за приходе по различитим обрачунским периодима и слично.

Препоручује се Градоначелнику да обезбиједи да се:

- **потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе, као и приход обрачунског карактера по основу пореских и других фискалних прописа признају у обрачунском периоду у којем су одговарајућа рјешења издавана у складу са обрачунском основном рачуноводства;**
- **потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе која се односе на редовна потраживања по основу комуналне накнаде класификују на одговарајући економски код у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;**
- **рачуноводственим политикама, прецизније дефинишу околности настанка и утврђивања износа потраживања од инвеститора по основу опремања градског грађевинског земљишта у властитој режији, како би се одредио рок након којег таква потраживања прелазе у сумњива и спорна;**
- **текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова, односно обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова класификују у складу са члановима 81. и 96. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.**

6.3.1.2. Нефинансијска имовина у текућим средствима

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у нето износу од 2.138.122 КМ (брutto износ од 2.142.049 КМ и исправка вриједности у износу од 3.927 КМ).

Стална имовина намијењена продаји исказана је у износу од 1.751.178 КМ и у потпуности се односи на земљиште намијењено продаји.

Опредјељењем и намјером руководства Града да одређене земљишне парцеле буду продане створене су претпоставке да се таква имовина презентује као стална имовина намијењена продаји. Њиховом продајом створени су услови да се по том основу признају потраживања (у зависности од рока доспијећа презентована као дугорочна и краткорочна), док је истовремено престао да постоји основ да се оно истовремено признаје и као стална имовина намијењена продаји. Како је поменуто земљиште предато у посјед купцима, Град нема основ да по једном те истом послу два пута врши евидентирање имовине – једном као потраживања а други пут као стална имовина намијењена продаји. Такође, према параграфу 14. MPCJC 17 –

Некретнине, постројења и опрема продајом тог земљишта Град више није у могућности да стиче будуће економске користи или услужни потенцијал (нпр. издавањем тог земљишта под закуп или на неки други начин) јер више није у посједу тог земљишта. У случају раскида неког од уговора о купопродаји Град би поново ушао у посјед посматране земљишне парцеле али не цјелокупне површине те парцеле већ само у оном дијелу која није у међувремену отплаћена. Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. закључивањем уговора о купопродаји земљишта у индустријским зонама Град није одустао од признавања вриједности продатог земљишта као сталне имовине намијењене продаји, усљед чега је поменута позиција у билансу стања прецијењена за износ дугорочних и краткорочних потраживања по том основу. Као што је већ наведено, краткорочна потраживања по наведеном послу износе 456.880 КМ, док дугорочна потраживања износе 981.002 КМ (тачка 6.3.1.3. извјештаја). Имовина намијењена продаји је прецијењена у укупном износу од 783.881 КМ што чини књиговодствену вриједност земљишта продатог уз одложено плаћање.

Залихе материјала, учинака и роба исказане су у нето износу од 145.035 КМ, а односе се на залихе: материјала, недовршених учинака, довршених учинака и робе. Највећи дио ових залиха (око 97%) лоциран је у оквиру Пољопривредне и медицинске школе.

Ситан инвентар, ауто-гуме, одјећа, обућа и слично исказани су у износу од 241.909 КМ, а односе се на ситан инвентар у складишту (исказан у износу од 198.559 КМ) и одјећу и обућу у складишту (исказану у износу од 43.350).

6.3.1.3. Дугорочна финансијска имовина и разграничења

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана је у бруто и нето износу од 21.818.050 КМ, а односи се на: дугорочне пласмане исказане у износу од 19.838.777 КМ и дугорочна потраживања исказана у износу од 1.979.273 КМ.

Дугорочне пласмане чине акције и учешћа у капиталу исказани у износу од 19.827.577 КМ и дугорочни зајмови исказани у износу од 11.200 КМ.

Акције и учешћа у капиталу односе се на учешћа у капиталу у зависним или повезаним лицима. Структура учешћа у капиталу приказана је у табели у наставку:

Зависно или повезано лице	Вриједност капитала на дан 31.12.2017.	Власнички удио Града у % из рјешења о регистрацији	Власнички удио Града у КМ
ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина	0	100%	0
ЈП „Дирекција за изградњу и развој града“ д.о.о. Бијељина	2.000	100%	2.000
ЈП „Еко-деп“ д.о.о. Бијељина	206.504	67%	138.358
а.д. „Водовод и канализација“ Бијељина	14.150.862	65%	9.202.714
а.д. „Комуналац“ Бијељина	9.890.074	65%	6.428.550
ЈКП „Градско гробље“ д.о.о. Бијељина	73.764	100%	73.764
ЈУ Бања „Дворови“, Дворови	8.887.959	100%	8.887.959
ПД „Семберија“ Бијељина	10.527.869	5%	529.341
„Геотерм“ д.о.о. Бијељина	10.000	20%	2.000
„Бијељина-гас“ д.о.о. Бијељина	0	27%	0
		Укупно:	25.264.686

У поступку одмјеравања акција и учешћа у капиталу у зависним или повезаним лицима Град је користио проценте учешћа у власништву који не одражавају реално стање вриједности улагања. Подаци о процентима власништва нису ажурирани извршеним новим улагањима или другим промјенама код зависних или повезаних лица. Као посљедица тога Град није извршио консолидацију ентитета јавног сектора који нису буџетски корисници у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Као посљедица наведеног вриједност акција и учешћа у капиталу је на дан 31.12.2017. године потцијењена за износ од 5.437.109 КМ. По истом основу и за исти износ потцијењена је и позиција трајних извора средстава (тачка 6.3.2.3. извјештаја).

Како је исти проблем уочен и при одмјеравању почетног стања ове позиције на дан 01.01.2017. године (упоредни податак у финансијским извјештајима за 2017. годину) вриједност позиција акција и учешћа у капиталу у зависним или повезаним лицима, као и трајних извора средстава потцијењене су за износе од по 9.454.850 КМ.

У току 2017. године извршено је улагање од стране Града у инфраструктуру, експропријацију и рјешавање имовинских питања ради изградње крака гасовода високог притиска према Бијељини у износу од 192.679 КМ. Град је извршио класификацију ових улагања као учешће у капиталу „Бијељина-гас“ д.о.о. Бијељина иако није извршена регистрација ових улагања у судском рјешењу „Бијељина-гас“ д.о.о. Бијељина као повећање капитала. Истовремено, извршено је евидентирање ових инвестиционих улагања као расхода за услуге одржавања јавних површина и трајних извора средстава. Као посљедица тога прецијењена је позиција расхода за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине за износ од 192.679 КМ. Истовремено, потцијењене су и позиције улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми, као и издаци за улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми за поменути износ.

На основу анализе почетног стања на економском коду акција и учешћа у капиталу утврђено је да је приликом признавања и књиговодственог евидентирања неких оснивачких улога, по узору на претходно описани систем књиговодственог евидентирања, Град повећавао вриједност својих трајних извора, као и износ неких од расхода у обрачунском периоду у којем су вршена улагања. Како улагања у куповину или конверзију потраживања у акције или удјеле или улагања у инфраструктурне објекте не могу имати карактер расхода, као ни карактер трајних извора како је то наведено у члану 86. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, Град је прецијенио вриједност својих трајних извора средстава, односно потцијенио финансијски резултат ранијих година минимално за износ од 1.633.664 КМ.

Наведени износ за који су прецијењени трајни извори средстава Града, односно потцијењен нераспоређени финансијски резултат ранијих година састоји се од појединачних улагања у капитал или трајне изворе средстава предузећа или институција наведених у наставку.

Улагање у капитал ЈКП „Градско гробље“ д.о.о. Бијељина у износу од 20.000 КМ у моменту улагања у 2014. години евидентирано је као расход, односно као повећање трајних извора средстава Града. Како поменуто улагање нема карактер расхода већ издатака за акције и учешћа у капиталу за наведени износ прецијењени су трајни извори средстава, односно потцијењен је финансијски резултат ранијих година. Идентичан случај је и са улагањем у ЈУ Центар за

социјални рад Бијељина у износу од 2.000 КМ. Улагање у акције ПД „Семберија“ Бијељина резултат је претварања пореског дуга по основу јавних прихода у акције на основу рјешења Министарства финансија Републике Српске из 2014. године у износу од 1.002.046 КМ. Улагања у инфраструктурне објекте, по основу експропријације, рјешавање имовинских питања, уплата различитих такси, као и исплате добављачима за испоручену опрему за изградњу крака гасовода према Бијељини у укупном износу од 609.618 КМ нема карактер расхода, односно повећања трајних извора средстава Града.

Улагања у власничке удјеле у капиталу или трајним изворима средстава за остала предузећа и институције резултат је неусловљених донација од стране Акцијског фонда Републике Српске (а.д. „Комуналац“ Бијељина, а.д. „Водовод и канализација“ Бијељина) у складу са тада важећим законским рјешењима или од стране појединих мјесних заједница (ЈУ Бања „Дворови“ Дворови – Бијељина).

Дугорочни зајмови се односе на задужења радника који раде у шалтер салама у Административној служби Града за таксене марке за потребе овјере докумената трећим лицима и за шта Град остварује приходе.

Дугорочна потраживања се односе на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања исказане у износу од 998.271 КМ и остала дугорочна потраживања у износу од 981.002 КМ.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања представљају потраживања која су евидентирана на основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима дефинисаним важећим прописима о пореском поступку, које Пореска управа Републике Српске једном годишње доставља надлежној служби јединица локалне самоуправе.

Остала дугорочна потраживања се односе на потраживања по основу продаје земљишних парцела у индустријским зонама у Бијељини која доспијевају на наплату у року дужем од годину дана (тачка 6.3.1.1. извјештаја). Град није извршио дисконтовање будућих новчаних токова по овом основу како је то наведено у параграфу 75. и АГ 115. МРС-ЈС 29 – *Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање*. Такође, нису извршена одговарајућа објелодањивања динамике доспијећа дугорочних потраживања по годинама како је то наведено у параграфу 75. МРС-ЈС 1 – *Презентација финансијских извјештаја*.

Препоручује се Градоначелнику да обезбиједи да се:

- **консолидација ентитета јавног сектора који нису буџетски корисници врши у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;**
- **евидентирање инвестиционих улагања у зависним или повезаним лицима, као и куповина акција или удјела у зависним или повезаним лицима врши на одговарајућу позицију активе, уз истовремено признавање одговарајуће позиције издатака насталих по том основу.**

6.3.1.4. Нефинансијска имовина у сталним средствима

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у нето износу од 262.216.563 КМ (брuto износ од 335.309.651 КМ и исправка вриједности у износу од 73.093.088 КМ), а односи се на: произведену сталну имовину исказану у нето износу од 222.244.609 КМ, драгоцености исказане у износу од 69.754 КМ, непроизведену сталну имовину исказану у нето износу од 29.863.394 КМ и

нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми исказану у бруто и нето износу од 10.038.806 КМ.

Произведену сталну имовину чине: зграде и објекти у нето износу од 205.268.001 КМ, постројења и опрема у нето износу од 9.506.694 КМ, биолошка имовина у нето износу од 915.338 КМ, инвестициона имовина у нето износу од 5.958.737 КМ и нематеријална произведена имовина у нето износу од 595.839 КМ.

Од укупне бруто вриједности зграда и објеката око 99% се односи на Градску управу Града, док се преостали износ односи на остале институције буџетске кориснике. У току 2017. године Град је провео нове набавке зграда и објеката у вриједности од 972.760 КМ, док је за износ од 2.513.293 КМ извршен пренос са нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми. Од нових улагања најзначајнија су она која се односе на: изградњу јавне расвјете у неким мјесним заједницама, улагања вршена по пројекту Свјетске банке „Енергетска ефикасност у БиХ“ WB IDA 5393/BA, изградњу вреловодне инфраструктуре за потребе ЈП „Топлана“ д.о.о. Бијељина, затим реконструкцију и уградњу нових прозора на згради Градске управе и слично. У току 2017. године није било значајнијих смањења на овој врсти имовине сем обрачуна расхода амортизације.

Укупна вриједност водоводне, канализационе, топловодне и сл. инфраструктуре исказана је у нето износу од 42.206.936 КМ. Ради се о инфраструктурним објектима који се користе од стране комуналних предузећа, а чију изградњу је највећим дијелом финансирао Град. На основу потписаних уговора или споразума са а.д. „Водовод и канализација“ Бијељина (уговори закључени 2015. и 2017. године) и ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина Град је ову имовину (инфраструктурне објекте – уређаје за пречишћавање отпадних вода, канализациону и водоводну мрежу, колекторе и сл., односно топловодну мрежу, пословне зграде и слично) предао на коришћење, управљање, остваривање прихода и одржавање наведеним привредним друштвима. Град је наставио да ову имовину и даље води у својим финансијским извјештајима, иако то није у складу са параграфом 14. МРС-ЈС 17 – *Некретнине, постројења и опрема*.

Од укупне бруто вриједности постројења и опреме око 72% се односи на Градску управу Града, док се преостали износ односи на остале институције буџетске кориснике. У току 2017. године Град је извршио набавку нове опреме у вриједности од 35.590 КМ, док је за износ од 215.926 КМ извршен пренос са нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми. Од нових улагања најзначајнија су она која се односе на донирану опрему за спасавање у случају елементарних непогода. Такође, у току 2017. године евидентирано је смањење на опреми на основу Одлуке о усвајању Извјештаја о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2017. године у нето износу од 9.708 КМ.

Од укупне бруто вриједности биолошке имовине око 96% се односи на Градску управу Града, док се преостали износ односи на остале институције буџетске кориснике. У току 2017. године Град је извршио набавку градског зеленила у вриједности од 9.173 КМ. Смањења није било.

Укупна вриједности инвестиционе имовине се односи искључиво на Градску управу Града. Повећања на овој категорији имовине вршена су највећим дијелом преносом са нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми. У току 2017. године извршено је смањење на инвестиционој имовини у износу од 47.078 КМ на основу Одлуке о усвајању Извјештаја о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2017. године.

Нематеријална произведена имовина се скоро у потпуности односи на Градску управу. Повећања на овој категорији имовине вршена су искључиво преносом са нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми. У току 2017. године је, сем обрачуна расхода амортизације, извршено смањење вриједности нематеријалне произведене имовине у бруто и нето износу од 1.015.245 КМ (имовина која је у потпуности амортизована) на основу Одлуке о усвајању Извјештаја о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2017. године, а која се односила на просторно-планску документацију која се више не користи.

Непроизведена стална имовина највећим дијелом се односи на земљиште у вриједности од 29.430.167 КМ и шуме у вриједности од 432.727. Ова имовина се у потпуности односи на Градску управу.

У току 2017. године извршена је набавка нових земљишних површина у вриједности од 357.372 КМ, извршена је продаја у вриједности од 51.566 КМ, као и отпис на основу Извјештаја о редовном годишњем попису са стањем на дан 31.12.2017. године у износу од 3.810 КМ.

Највећи дио нових набавки у 2017. години реализован је куповином земљишта за јавну употребу (за спортске терене, за објекте уз спортске терене, за амбуланте, путеве и сл.) у новом насељу Кнез Иво од Семберије у Бијељини, затим по основу размјене земљишта и слично. Такође, извршено је повећање вриједности земљишта на основу процјене вриједности земљишта стеченог поклоном у површини од 30 м², као и извршених улагања у инфраструктуру (водоводни, канализациони и топловодни водови, путна инфраструктура и сл.) на том земљишту. Укупна процијењена вриједност земљишта, као и припадајуће инфраструктуре износи 71.590 КМ. Како се наведени процијењени износ само једним дијелом односи на земљиште (у износу од 4.050 КМ) док се преостали износ односи на вриједност грађевинских објеката (у износу од 27.090 КМ), као и накнаде за уређење градског грађевинског земљишта (у износу од 40.450 КМ) произилази да је вриједност земљишта прецијењена за износ од 67.540 КМ. Истовремено, потцијењена је вриједност осталих објеката за износ од 27.090 КМ, док је финансијски резултат ранијих година прецијењен за износ од 40.450 КМ. Накнада за уређење градског грађевинског земљишта (у износу од 40.450 КМ) два пута је призната као приход – први пут у моменту евидентирања потраживања и други пут у моменту наплате потраживања по том основу.

У току 2017. године извршено је смањење вриједности земљишта по основу продаје и по другим основама у укупном износу од 51.566 КМ.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми највећим дијелом се односи на: пословне објекте и просторе у припреми у износу од 4.157.856 КМ, саобраћајне објекте у припреми у износу од 704.412 КМ, земљиште у припреми у износу од 72.604 КМ, опрему у припреми у износу од 251.117 КМ и остало (остали објекти у припреми, остала опрема у припреми, нематеријална улагања и сл.) у износу од 4.852.817 КМ.

Вриједност нових набавки на нефинансијској имовини у сталним средствима у припреми у 2017. години износи 5.718.237 КМ, а највећим дијелом се односи на: пројектовање и изградњу канализационе мреже и постројења за пречишћавање отпадних вода; изградњу кружне раскрснице "Блед"; извођење радова на изградњи петоразредне подручне школе и објекта вртића у насељу Лединци; изградњу саобраћајнице у оквиру индустријске зоне II; извођење радова на изградњи помоћних објеката у оквиру пољопривредне школе; асфалтирање улица у насељима Јања, Пучиле и Вук Караџић; радове на градском стадиону у Бијељини и

слично. Повећање вриједности по основу усклађивања вриједности на средствима у припреми у 2017. години износило је 175.649 КМ. Укупна вриједност смањења на овој позицији биланса стања износила је 80.089 КМ, а највећим дијелом се односила на продају дијела опреме у ЈП „Градска топлана“ д.о.о. Бијељина.

Препоручује се Градоначелнику да обезбједи да се у финансијским извјештајима врши признавање само оне нефинансијске имовине у сталним средствима која задовољава захтјеве параграфа 14. (као и осталих параграфа) МРС-ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Града је на дан 31.12.2017. године исказана у износу од 293.694.084 КМ, а односи се на краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења.

6.3.2.1. Краткорочне обавезе и разграничења

Краткорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 15.836.860 КМ, а највећим дијелом се односе на: краткорочне финансијске обавезе у износу од 6.038.542 КМ; обавезе за лична примања запослених у износу од 1.874.332 КМ; обавезе из пословања у износу од 4.564.457 КМ; обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове у износу од 106.020 КМ; обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите у износу од 1.543.906 КМ, краткорочна резервисања и разграничења у износу од 1.541.236 КМ и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти у износу од 159.891 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе се односе на краткорочне обавезе по основу хартија од вриједности у износу од 1.362.810 КМ и обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана у износу од 4.675.732 КМ.

Краткорочне обавезе по основу хартија од вриједности представљају доспијећа отплата обавеза по основу емитованих хартија од вриједности – обвезница у року од годину дана од дана састављања финансијских извјештаја. Као што је наведено под тачком 6.3.2.2. извјештаја текућа доспијећа отплата обавеза по основу емитованих хартија од вриједности – обвезница су потцијењена за износ од 571.023 КМ.

Обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана представљају доспијећа отплата дугорочних кредита у року од годину дана од дана састављања финансијских извјештаја. Као што је наведено под тачком 6.3.2.2. извјештаја текућа доспијећа отплата дугорочних кредита у року од годину су потцијењена за износ од 244.788 КМ.

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате запослених и за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених једним дијелом за новембар и за децембар 2017. године.

Обавезе из пословања највећим дијелом се односе на обавезе: за набавку роба и услуга у земљи у износу од 2.689.488 КМ, за набавку сталне имовине у земљи у износу од 1.510.965 КМ, према физичким лицима у земљи у износу од 220.385 КМ и за порезе и доприносе на терет послодавца у земљи у износу од 123.704 КМ.

Независном потврдом салда обавеза (конфирмацијом салда) са добављачима на одабраном узорку нису утврђена значајна одступања, сем за обавезе према ЗЕДП "Електро-Бијељина" а.д. Бијељина. Град Бијељина није у својим образложењима уз финансијске извјештаје објелоданио неусаглашене обавезе према поменутом

добављачу у износу од 259.175 КМ, што није у складу са чланом 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Како је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја обавезе за набавку роба и услуга у земљи су прецијењене, док су обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова потцијењене за износ од 130.617 КМ по основу погрешне класификације обавеза на име социјалних давања.

Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове највећим дијелом се односе на обавезе за камате на хартије од вриједности у износу од 103.088 КМ. Усаглашавајући стања обавеза са банкама у којима је Град кредитно задужен (конфирмацијом салда) утврђено је да Град није исказао обавезе по основу камата на рате кредита које су доспјеле за плаћање крајем 2017. године, а које до 31.12.2017. године нису биле измирене. Укупан износ за који су обавезе за камате на зајмове примљене од банака потцијењене износи 16.645 КМ. За исти износ потцијењени су и расходи по основу камата на зајмове примљене од банака.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите односе се на обавезе за грантове у износу од 1.280.335 КМ и за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Града у износу од 263.571 КМ. Конфирмацијом салда обавеза за грантове према институцијама којима су грантови намијењени, а које представљају обавезе Града нису утврђена материјално значајна неслагања. Обавезе по основу дознака на име социјалне заштите се у потпуности односе на обавезе ЈУ Центар за социјални рад Бијељина и у јануару 2018. године ове обавезе су у потпуности измирене.

Краткорочна резервисања и разграничења се односе на краткорочно разграничене приходе у износу од 1.126.854 КМ и краткорочна резервисања у износу од 413.980 КМ.

Краткорочно разграничени приходи представљају контра став књижењу краткорочних потраживања по основу продаје земљишта у индустријским зонама у Бијељини (тачка 6.3.1.1. извјештаја) која доспијевају на наплату у року од годину дана у износу од 456.880 КМ, док се износ од 658.593 КМ односи на вриједност потраживања по истом основу која су наплаћена у текућем или ранијим периодима али за која услед административних процедура није извршен пренос власништва над проданим парцелама у земљишним књигама. Овакав начин књижења не одговара одредбама чланова 40, 45, 47. и 82. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. У тренутку закључења уговора о купопродаји земљишних парцела престао је да постоји основ за признавање земљишта намијењеног продаји, односно поменути догађај представља моменат за признавање прихода по том основу. Стварање дугорочно и краткорочно разграничених прихода у описаном пословном догађају нема основа у прописаном оквиру финансијског извјештавања. Одмјеравање вриједности на овим позицијама је извршено на основу закључених уговора о купопродаји, док се вриједност земљишта намијењеног продаји води по књиговодственим вриједностима које су обично ниже од продајних. Разлика представља добитке од продаје непроизведене сталне имовине, тј. земљишта који су требали чинити приходе у периоду извршене продаје, а не у моменту преноса власништва (тачка 6.3.2.3. извјештаја).

Краткорочна резервисања се односе на резервисања за судски спор Града са А.Д. "Град" Бијељина (републичко предузеће од јавног интереса). Резервисања су извршена у 2012. години, а до краја 2017. године судски спор није био ријешен.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти највећим дијелом (у износу од 102.127 КМ) се односе на дуговања између општина и градова по записницима Пореске управе Републике Српске за цијелу 2017. годину.

До краја рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја, тј. до 05.04.2018. године од укупног износа краткорочних обавеза на дан 31.12.2017. године остало је неплаћено укупно 1.568.723 КМ. Од наведеног износа највећи дио (у износу од 917.518 КМ) се односи на обавезе из пословања, затим на обавезе за грантове (у износу од 574.222 КМ), а преостали износ се односи на бруто плате и бруто накнаде запослених.

6.3.2.2. Дугорочне обавезе и разграничења

Дугорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 20.869.746 КМ, а односе се на: дугорочне финансијске обавезе у износу од 18.954.136 КМ; дугорочна резервисања и разграничења у износу од 981.002 КМ и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти у износу од 934.608 КМ.

Дугорочне финансијске обавезе се односе на дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности у износу од 2.027.377 КМ и на зајмове у износу од 16.926.759 КМ.

Дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности представљају обавезе по основу емитованих обвезница. Скупштина општине Града је на сједници одржаној 27.05.2009. године донијела Одлуку о првој емисији обвезница јавном понудом након што је од Министарства финансија Републике Српске добила сагласност за задужење по основу емисије обвезница. У складу са наведеном Одлуком Град је емитовао 110.000 обвезница номиналне вриједности 100 КМ, тј. укупне вриједности 11.000.000 КМ. Доспјеће емисије је десет година од дана уписа у Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске, тј. 2019. године. Камата износи 6,75% на годишњем нивоу. Главница и припадајући дио камате исплаћују се у полугодишњим ануитетима најдуже у року од петнаест дана од дана доспјећа ануитета. Новчана средства прикупљена емисијом обвезница искоришћена су за: уређење индустријске зоне 2 и 3, изградњу топловодне мреже и монтирање котла за централно градско гријање, уређење локације за ново насеље Кнез Иво од Семберије и за изградњу Центра за културу.

Дугорочне обавезе по основу хартија од вриједности су прецијењене за износ од 571.023 КМ, јер наведени износ представља дио неизмирених обавеза по основу другог ануитета за 2017. годину који је исказан у оквиру дугорочних умјесто у оквиру краткорочних обавеза по основу хартија од вриједности. Такав начин презентације обавеза није у складу са чланом 73, односно чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачина и примјени контног плана за буџетске кориснике, односно параграфима 80. и 83. МРС-ЈС 1 – *Презентација финансијских извјештаја*. Наведени износ је исплаћен у јануару 2018. године.

Дугорочне обавезе по зајмовима се односе на обавезе по основу закључених уговора о кредитима са комерцијалним банкама у периоду од 2007. до 2017. године. На крају 2017. годину Град је имао закључених укупно седам уговора о кредитима. Укупна вриједност дугорочних обавеза по том основу износила је 16.709.865 КМ. Поред наведеног износа Град је на позицији дугорочних обавеза по зајмовима исказао и обавезу у износу од 216.894 КМ која се односи на дио мјесечних рата кредита за 2017. годину које нису биле измирене до краја те године. Како те обавезе не представљају дугорочне обавезе по зајмовима већ текућа доспјећа отплата дугорочних кредита у року од годину Град је извршио погрешну

презентацију кредитних обавеза јер је краткорочне обавезе (текућа доспијећа дугорочних кредита) класификовао као дугорочне обавезе, што није у складу са чланом 73, односно чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачина и примјени контног плана за буџетске кориснике, односно параграфима 80. и 83. MPC-JC 1 – *Презентација финансијских извјештаја*. Поред наведеног, усаглашавајући стања обавеза са банкама у којима је Град кредитно задужен (конфирмацијом салда) утврђено је да износ обавезе по главницама кредита које су доспјеле на наплату, а које до 31.12.2017. године нису биле измирене износи укупно 244.788 КМ.

Такође, Град је на позицији издатака за отплату дугова исказао укупан износ од 6.304.106 КМ. У наведени износ укључени су и претходно наведени погрешно презентовани износи текућих доспијећа дугорочних обавеза по основу емитованих обвезница (у износу од 571.023 КМ) и дугорочних зајмова (у износу од 216.894 КМ) иако они нису отплаћени у 2017. години.

Дугорочна резервисања и разграничења представљају контра став књижењу дугорочних потраживања по основу продаје земљишта у индустријским зонама у Бијељини (тачка 6.3.1.3. извјештаја) која доспијевају на наплату у року дужем од годину дана. Овакав начин књижења не одговара одредбама чланова 40, 45, 47. и 82. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, односно члана 74. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Дугорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти односе се на два уговора о кредитном задужењу према Свјетској банци по основу изградње водоводне мреже (RAP/MWSS/1/RL-SC/505 WB IDA) са роком отплате до 2030. године и по основу пројекта опоравка од поплава (WB IDA 55290-BA) са роком отплате до 2050. године. Наведени уговори су закључени између Свјетске банке и Босне и Херцеговине, односно Републике Српске, а корисник и дужник по наведеним основама је Град Бијељина. Измиривање поменутих обавеза Град врши према Министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Српске, односно према Министарству финансија Републике Српске.

Град није у својим образложењима уз финансијске извјештаје објелоданио дугорочне и краткорочне обавезе како је то наведено у параграфима 46. и АГ 12. MPC-JC 30 – *Финансијски инструменти: објелодањивање*.

Препоручује се Градоначелнику да обезбиједи да се:

- **презентације текућих доспијећа обавеза по основу емитованих обвезница и дугорочних зајмова врши складу са у чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачина и примјени контног плана за буџетске кориснике;**
- **не врши признавање дугорочно разграничених прихода и краткорочно разграничених прихода по основу продаје произведене сталне имовине.**

6.3.2.3. Властити извори

Властити извори средстава исказани су у износу од 256.987.478 КМ, а чине их: трајни извори средстава у износу од 51.542.789 КМ; финансијски резултат ранијих година у износу од 201.633.958 КМ и финансијски резултат текуће године у износу од 3.810.731 КМ.

Од укупног износа трајних извора средстава износ од 31.715.211 КМ чини имовина која не подлијеже обрачуну амортизације, а односи се на: земљиште, вишегодишње засаде, књиге у библиотекама, музејске експонате и друга умјетничка дјела. Од укупног износа који не подлијеже обрачуну амортизације највећи дио се односи на Градску управу (износ од 30.347.744 КМ), Центар за културу „Семберија“ Бијељина (износ од 340.816 КМ), Музеј „Семберија“ (износ од 412.543 КМ) и ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ (износ од 415.471 КМ).

Преостали износ од 19.827.578 КМ трајних извора средстава се односи на вриједност акција и учешћа у капиталу у зависним или повезаним лицима. Као што је наведено под тачком 6.3.1.3. извјештаја вриједност трајних извора је на дан 31.12.2017. године потцијењена за износ од 5.437.109 КМ. Приликом одмјеравања ове позиције на дан 31.12.2016. године (упоредни податак у финансијским извјештајима за 2017. годину) вриједност ове позиције потцијењена је за износ од 9.454.850 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.3. извјештаја Град је повећавао вриједност својих трајних извора, као и износ неких од расхода по основу повећања оснивачких улога у неким од зависним или повезаним лицима у обрачунском периоду у којем су вршена та улагања. Како улагања у куповину или конверзију потраживања у акције или удјеле или улагања у инфраструктуре објекте не могу имати карактер расхода, као ни карактер трајних извора како је то наведено у члану 86. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, Град је прецијенио вриједност својих трајних извора средстава, као и потцијенио финансијски резултат ранијих година минимално за износ од 1.633.664 КМ.

Финансијски резултат ранијих година се односи на Административну службу Града у износу од 201.555.719 КМ; Средњу стручну школу у Јањи у износу од 32.283 КМ; Техничку школу „Михаило Пупин“ у износу од 30.147 КМ и Гимназију „Филип Вишњић“ у износу од 15.809 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3.2.1. извјештаја продајом земљишних парцела у власништву Града по цијенама које су изнад тржишних (већина земљишних парцела је подана по таквим цијенама) Град није извршио признавање прихода по том основу у моменту продаје – закључења уговора о купопродаји већ се признавање прихода врши у моменту наплате, односно потпуног преноса права власништва у земљишним евиденцијама са Града на купца што није у складу са чланом 137. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Овакав начин књижења не одговара ни одредбама члана 47. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. У тренутку закључења уговора о купопродаји земљишних парцела престао је да постоји основ за признавање земљишта намијењеног продаји, односно поменути догађај представља моменат за признавање прихода по том основу. Одмјеравање вриједности на овим позицијама је извршено на основу закључених уговора о купопродаји, док се вриједност земљишта намијењеног продаји води по књиговодственим вриједностима које су обично ниже од продајних. Разлика представља добитке од продаје произведене сталне имовине, тј. земљишта који су требали чинити приходе у периоду извршене продаје а не у моменту преноса власништва. По наведеном основу финансијски резултат ранијих година је потцијењен за износ од 1.312.594 КМ – износ за који су земљишне парцеле продане по вриједностима већим од књиговодствених а за које није извршено признавање прихода по том основу у моменту продаје.

Финансијски резултат текуће године у билансу успјеха исказан је у износу од 3.810.731 КМ и представља разлику између укупних прихода у износу од 50.228.489 КМ и укупних расхода у износу од 46.417.758 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. извјештаја финансијски резултат је прецијењен минимално за износ од 258.478 КМ.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна евиденција је на дан 31.12.2017. године исказана у износу од 15.620.326 КМ од чега се на Градску управу односи износ од 15.537.537 КМ, док се на Пољопривредну и медицинску школу односи износ од 65.360 КМ (четири неоткупљена стана) и на Народну библиотеку „Филип Вишњић“ износ од 17.429 КМ. Највећи дио ове евиденције односи се на издате и примљене гаранције у износу од 15.371.982 КМ и осталу ванбилансну евиденцију у износу од 236.344 КМ.

У току 2017. године дато је укупно седам гаранција укупне вриједности од 1.442.642 КМ. Највећи дио гаранција се односи на гаранције за добро извршење посла по основу експропријација (укупна вриједност ових гаранција је 1.350.000 КМ), као и на гаранцију по основу одгоде отплате пореског дуга (у износу од 92.642 КМ).

У ванбилансној евиденцији није извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер није извршено искњижавање једног стана (нето вриједности од 17.737 КМ) нити су искњижени бонови у благајни (у износу од 617 КМ), што није у складу са чланом 25. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза. Исправка уочене грешке урађена је току 2018. године.

Износ од 17.429 КМ се односи на стан ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ који је на основу података достављених од стране Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове Бања Лука, Подручна јединица Бијељина откупљен и над којим је извршен упис посједа и власништва трећег лица. Наведени стан се и даље налази у ванбилансној евиденцији ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина.

Препоручује се директору ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина да обезбједи потпуну примјену члана 25. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза у ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказано је стање готовине на крају обрачунског периода у износу од 975.403 КМ. Укупни новчани приливи исказани су у износу од 53.548.516 КМ, док су укупни новчани одливи исказани у износу од 53.086.979 КМ.

Приливи готовине из пословних активности приказани су у износу од 46.477.025 КМ од чега се на приливе готовине по основу пореских прихода и по основу непореских прихода односи износ од укупно 42.738.407 КМ. Исказани приливи готовине из пословних активности не одражавају стварне износе новчаних прилива по том основу.

Укупни одливи готовине из пословних активности приказани су у износу од 34.306.614 КМ. Сем одлива по основу субвенција исказаних у износу од 222.329 КМ и одлива по основу судских извршења исказаних у износу од 1.245.279 КМ исказани одливи готовине из пословних активности не одражавају стварне износе новчаних одлива по том основу.

Приливи готовине из активности инвестирања исказани су у износу од 2.342.588 КМ и у потпуности се односе на примитке за нефинансијску имовину. На основу расположивих података може се утврдити да су поменути примици прецијењени минимално за износ од 396.934 КМ.

Одливи готовине из активности инвестирања исказани су у износу од 7.566.551 КМ и у потпуности се односе на издатке за нефинансијску имовину. Поменути износ представља салдо корективног рачуна за преузимање издатака за нефинансијску имовину што не одговара стварним издацима из активности инвестирања које се највећим дијелом манифестују као отплата обавеза добављачима за набавку сталне имовине. На основу расположивих података може се утврдити да су поменути издаци потцијењени минимално за износ од 1.073.750 КМ.

Приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 4.728.903 КМ и у потпуности се односе на примитке од задуживања. У току 2017. године Град се дугорочно задужио код UniCredit bank а.д. Бања Лука у износу од 4.000.000 КМ и краткорочно код Pavlović International bank а.д. Бијељина у износу од 600.000 КМ. Како није било других прилива из активности финансирања произилази да су новчани приливи по наведеном основу прецијењени минимално за износ од 128.903 КМ.

Одливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 11.213.814 КМ и односе се на одливе по основу отплате дугова у износу од 11.065.869 КМ и одливе за отплату дугова према другим јединицама власти у износу од 147.945 КМ. Одливи по основу отплате дугова прецијењени су минимално за износ од 5.544.589 КМ, док су одливи за отплату дугова према другим јединицама власти прецијењени минимално за износ од 120.113 КМ.

Препоручује се Градоначелнику да обезбједи да се Извјештај о новчаним токовима саставља у складу са захтјевима наведеним у MPC-JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је, у складу са одредбама MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја (параграфи 15. ц и 38), објелодањено да су финансијски извјештаји Града састављени у складу са начелом сталности пословања, уз претпоставку да Град неће обуставити пословање у догледној будућности. Ревидирани финансијски извјештаји не указују да је поменуто начело нарушено.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Града је презентовао информацију да се против њега води минимално 79 судских спорова на дан 31.12.2017. године процијењене вриједности минимално 9.602.059 КМ (за неке од спорова није позната вриједност спора).

Најзначајнија вриједност судског спора је у износу од 5.593.155 КМ, а односи се на тужбени захтјев „Симекс-пром“ д.о.о. Јања ради накнаде штете. До 01.09.2018. године укупно је осам судских спорова ријешено на штету Града, а њихова укупна вриједност је 248.180 КМ (без судских трошкова и затезних камата). Укупна резервисања за неповољне исходе судских спорова износе 413.980 КМ.

Нису извршена одговарајућа резервисања за судске спорове које трећа лица воде против Града и који могу бити пресуђени на терет Града, у складу са параграфом 22. под (б) и (ц) и параграфом 38. MPC-JC 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Такође, нису извршена одговарајућа

објелодањивања информација о судским споровима који се воде против Града у образложењима уз финансијске извјештаје у складу са параграфима 100, 108. и 109. MPC-JC 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Град је презентовао информацију да на дан 31.12.2017. године водио минимално 28 судских спорова против трећих лица. Процијењена вриједност ових спорова износи минимално 608.577 KM (без судских трошкова и затезних камата).

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Град је саставио Напомене уз финансијске извјештаје које само дјелимично пружају додатне информације презентоване у Билансу стања, Билансу успјеха, Билансу новчаних токова и Извјештају о промјенама на капиталу. Имајући у виду значај додатних информација због сложености задатака које Град проводи, као и пројеката који су у току 2017. године провођени и у које је Град био укључен, Напомене уз финансијске извјештаје не задовољавају захтјеве MPC-JC 1 – *Презентација финансијских извјештаја* и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Препоручује се Градоначелнику да обезбиједи да се Напомене/образложења уз годишње извјештаје састављају у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, као и одговарајућим MPC-JC.

Ревизијски тим

Ведран Станетић, с.р.

Сњежана Тубић, с.р.

Божидар Кувелџа, с.р.

Душка Поповић, с.р.

Невена Малишановић, с.р.